

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om registrering av fartygsbesättning och om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om registrering av fartygsbesättning. Samtidigt föreslås att mönstringslagen upphävs och att sjömanslagen ändras. Också de ändringar som föreslås i sjömanslagen i fråga om arbetsavtalets form och innehåll och förtroendemännens rätt att få uppgifter hänger samman med att mönstringen av sjömän slopas.

I den föreslagna lagen om registrering av fartygsbesättning finns bestämmelser om skyldigheten för ett fartygs befälhavare att se till att det förs ett besättningsregister ombord på fartyget. Enligt förslaget innehåller lagen också bestämmelser om redarens skyldighet att anmäla tiderna för sina anställda sjömäns sjötjänst till Sjöfartsverkets sjömansregister och om sjömäns rätt att få veta vilka

uppgifter som har registrerats i sjömansregistret.

I sjömanslagens bestämmelse om arbetsavtal föreslås heltäckande regler för vilka uppgifter som skall framgå av ett arbetsavtal. Vidare föreslås i lagen bestämmelser om förtroendemännens rätt att få motsvarande uppgifter om de arbetstagare som de företräder. Bestämmelserna om arbetsavtalets innehåll skall enligt förslaget flyttas från förordning till lag. Samtidigt upphävs förordningen om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen och arbetsministeriets beslut som utfärdats med stöd av denna förordning.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTÄCKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTÄCKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis.....	3
Mönstringslagen.....	3
Förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning	4
Sjömanslagen och förordningen om ingående av arbetsavtal som avses i	5
sjömanslagen	5
1.2. Hur systemet med mönstring av sjömän har fungerat	6
1.3. Den internationella utvecklingen och mönstringssystemet i Sverige	6
2. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	7
3. Propositionens konsekvenser	8
3.1. Ekonomiska konsekvenser	8
3.2. Konsekvenser i fråga om organisation och personal	8
4. Beredningen av propositionen	8
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll.....	9
DETALJMOTIVERING	10
1. Lagförslag	10
1.1. Lagen om registrering av fartygsbesättning	10
1.2. Sjömanslagen	15
2. Ikraftträdande	17
3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	18
LAGFÖRSLAGEN.....	19
om registrering av fartygsbesättning	19
om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen.....	21
PARALLELLTEXT.....	23
om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen.....	23

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Mönstringslagen

Bestämmelser om systemet med mönstring av sjömän ingår i mönstringslagen (1005/1986). Enligt 1 § tillämpas lagen på den som på ett finskt fartyg anställs i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande eller annars i sjömansbefattning samt på finländare som i Finland på motsvarande sätt anställs på ett utländskt fartyg. Bestämmelserna i 4 kap. om sjömansdisciplinnämnden tillämpas ändå inte på den som anställts i tjänsteförhållande.

Enligt en bestämmelse om undantag från lagens tillämpningsområde tillämpas lagen inte på arbete som utförs endast medan fartyget ligger i hamn av någon som inte följer med fartyget, på arbete som skall anses som endast tillfälligt kontroll-, service- eller lotsningsarbete eller annat därmed jämförbart arbete, på arbete som utförs ombord på fritidsfartyg, på arbete som utförs ombord på fartyg som tillhör staten och som används för försvars- eller gränsbevakningsuppgifter eller på arbete som utförs på flottningsmateriel, med undantag av transportmateriel som används vid flottning.

Enligt 2 § i mönstringslagen skall mönstring förrättas då någon anställs i sjömansbefattning ombord på ett fartyg. Enligt bestämmelsen är arbetsgivaren och fartygets befälhavare skyldiga att se till att mönstringen verkställs på det sätt som föreskrivs i lagen. I lagen föreskrivs separat om mönstring i utrikes- respektive inrikesfart.

När det gäller fartyg i utrikesfart avses med mönstring att den som förrättar mönstringen bekräftar att sjömannen är behörig för den uppgift i vilken han eller hon skall anställas och att ett utnämningssbrev har utfärdats när det är fråga om ett tjänsteförhållande, eller att ett lagenligt arbetsavtal har ingåtts när det är fråga om ett arbetsavtalsförhållande. I samband med mönstring skall den som förrättar mönstringen kontrollera att de

bestämmelser som påverkar sjösäkerheten har iakttagits.

I mönstringsförordningen (516/1987) finns närmare bestämmelser om mönstringsförrättarens arbetsuppgifter och om de uppgifter som förrättaren måste få för mönstringen.

När det gäller fartyg i inrikesfart förrättas ingen särskild mönstring, utan såsom mönstring anses utfärdande av ett utnämningssbrev eller ingående av ett lagenligt arbetsavtal som parterna bekräftar med sina namnteckningar. När utnämningssbrev utfärdas eller arbetsavtal ingås skall arbetsgivaren eller arbetsgivarens företrädare försäkra sig om att de bestämmelser som påverkar sjösäkerheten iakttas.

För fartyg i utrikesfart verkställs enligt lagens 3 § mönstring i Finland av mönstringsförrättare som har förordnats av sjöfartsstyrelsen, numera Sjöfartsverket, och utomlands av Finlands konsulära myndigheter. Dessutom föreskrivs att fartygets befälhavare kan verkställa temporär mönstring om den som skall verkställa mönstringen inte kan kontaktas utan att fartyget blir oskäligt försenat. Då skall den ordinarie mönstringen verkställas omedelbart efter det att fartyget eller den som har anställts i en sjömansbefattning har anlänt till en ort där mönstringen kan verkställas av en behörig person. Genom mönstringsförordningen bestäms om arvoden och lösen som skall betalas till mönstringsförrättarna för förrättningar samt för expeditioner och blanketter.

Enligt lagens 19 § kan handels- och industriministeriet, sedermera kommunikationsministeriet, på framställning av sjöfartsstyrelsen eller redaren medge undantag i fråga om förrättande av mönstring för någon grupp anställda ombord, om mönstring inte behövs med hänsyn till sjösäkerheten. Innan undantagslov beviljas skall respektive finska arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer ges tillfälle att avge utlåtande i saken.

I 3 kap. i mönstringslagen föreskrivs om registrering av sjömän. Enligt 5 § skall, när

det gäller fartyg i utrikesfart, den som verkställt en mönstring meddela sjöfartsstyrelsen detta. I fråga om fartyg i inrikesfart skall arbetsgivaren eller en företrädare för arbetsgivaren meddela sjöfartsstyrelsen att ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande eller en annan sjömansbefattning har börjat. Arbetsgivaren eller arbetsgivarens företrädare skall dessutom underrätta sjöfartsstyrelsen om en sjömansbefattning börjat eller avbrutits ombord, om någon byter fartyg eller sjömansbefattning samt om en sjömansbefattning upphör, om detta inträffar under ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande eller i en annan sjömansbefattning.

Enligt 6 § skall sjöfartsstyrelsen föra ett sjömansregister över dem som har mönstrats i enlighet med denna lag. I registret kan på begäran även göras anteckningar om andra finländares sjömansbefattningar. Enligt paragrafen skall ingen avgift tas ut för inskrivning i sjömansregistret eller för anteckningar i och utdrag ur registret.

I 7 § föreskrivs om manskapsförteckningar. Enligt bestämmelsen skall det ombord på ett finskt fartyg som omfattas av mönstringslagen finnas en manskapsförteckning, i vilken de som vid varje tidpunkt har en sjömansbefattning ombord skall införas. Fartygets befälhavare ansvarar för att manskapsförteckning förs.

I 4 kap. föreskrivs om sjömansdisciplinnämnden. Enligt 8 § tillsätter handels- och industriministeriet, numera kommunikationsministeriet, nämnden i anslutning till sjöfartsstyrelsen för tre år i sänder. Nämndens uppgifter anges i 9 §. Sjömansdisciplinnämnden kan utfärda påmönstringsförbud för viss tid, dock högst för sex år, för en arbetstagare vars arbetsavtal har avslutats med stöd av 39 eller 49 § i sjömanslagen. En förutsättning för påmönstringsförbudet är att arbetstagaren anses vara olämplig för sjömansbefattningen. Disciplinnämnden kan återkalla påmönstringsförbudet, om särskilt vägande skäl anförs. Nämnden skall utan dröjsmål underrätta sjöfartsstyrelsen, sjömännens arbetsförmedlingsbyråer, dem som förrättar mönstring samt arbetsmarknadsorganisationerna inom

sjöfarten om påmönstringsförbud och om återkallande av förbud.

I lagen finns dessutom bestämmelser om nämndens sammansättning, anhängiggörandet och handläggningen av ärendena i nämnden, nämndens beslutförhet, nämndens arvoden, utlämnande av sekretessbelagda uppgifter och sökande av ändring i nämndens beslut.

Förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning

Bestämmelser om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning finns i förordning 1256/1997. Den tillämpas på maskindrivna finska fartyg som används till sjöfart och på sådana fartygs besättningar och redare.

Förordningen innehåller dessutom en bestämmelse om undantag i fråga om tillämpningsområdet. Förordningen tillämpas inte på fiskefartyg, på försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets fartyg som inte används i allmän trafik för befordran av passagerare eller last, på fritidsbåtar vars längd är högst 24 meter eller vars maskineffekt är högst 500 kW, om inte Sjöfartsverket kräver något annat med hänsyn till fartygens drift och andra faktorer som påverkar saken, på fartyg vars längd är högst 10 meter och som används inom industrianläggningars klart avskilda uppdämningsbassänger, på fartyg vars längd är högst 10 meter och som inte används i allmän trafik för befordran av passagerare, för reguljär transport av last eller för bogsering, och inte heller på vägfärjor som sköter trafiken på allmän väg, om vilka bestäms särskilt.

Förordningen har bestämmelser om principerna för bemanningen, förfarandet för fastställande av bemanningen, besättningens behörighet och allmänna principer för den, och dessutom separata bestämmelser om däck- och maskinavdelningens behörighetsbrev, ekonomiavdelningens behörighetsbrev och alternativa behörigheter och specialbehörigheter. Dessutom innehåller förordningen bestämmelser om vakthållning.

Enligt förordningens 4 § skall redaren se till att fartyget har ett av Sjöfartsverket

utfärdat bemanningscertifikat och att fartyget är bemannat enligt gällande bemanningscertifikat. Innan en besättningsmedlem tar emot en befattning ombord, skall redaren försäkra sig om att varje medlem av besättningen har den behörighet som krävs för att sköta befattningen.

Redaren skall försäkra sig om att uppgifterna om besättningens utbildning, behörighet och arbetserfarenhet håller streck och att besättningsmedlemmen i fråga har den hälsa som föreskrivs i bestämmelserna om sjömäns hälsa. Dessutom skall redaren se till att dessa uppgifter finns i ett register, ur vilket personen i fråga har möjlighet att få de uppgifter till påseende som gäller honom eller henne.

Enligt 6 § i förordningen skall befälhavaren se till att fartyget är bemannat på ett sätt som är betryggande med hänsyn till rådande förhållanden. Fartyget skall i alla händelser ha minst en sådan besättning som motsvarar kraven i gällande bemanningscertifikat. Vidare föreskrivs att befälhavaren särskilt skall se till att besättningens antal, sammansättning och anlitande på varje resa är sådana att de nödvändiga funktioner som särskilt nämns i förordningen kan skötas.

Enligt 9 § skall bemanningen för ett fartyg fastställas innan det sätts i trafik som finskt fartyg. Fartygets nuvarande eller blivande redare skall hos Sjöfartsverket skriftligen ansöka om fastställande av bemanningen. Sökanden skall tillställa Sjöfartsverket alla de uppgifter som behövs för fastställandet av bemanningen och ett förslag till bemanning av fartyget.

I förordningens 10 § föreskrivs om fastställande av bemanningen. Fartygets bemanning fastställs av Sjöfartsverket. När fartygets bemanning fastställs skall hänsyn tas till vakthållningens säkerhet, fartygets storlek och typ, laster som skall fraktas med fartyget, fartygets maskineffekt och maskineriets automationsgrad, den allmänna standarden på fartygets utrustning, service och underhåll, fartområde, antal passagerare, kosthåll och renhållning samt den utbildning som ges ombord. Därtill skall vid fastställandet av bemanningen särskild vikt fästas vid att fartyget har en bemanning som

är tillräckligt stor för att fartygets räddnings-, brandbekämpnings- och övriga säkerhetsutrustning skall kunna hanteras och de uppgifter som föreskrivs i fartygets alarmlista skall kunna skötas. När bemanningen fastställs skall hänsyn också tas till de sociala faktorernas indirekta inverkan på säkerheten.

Innan fartygets bemanning fastställs skall Sjöfartsverket be arbetarskyddsmyndigheten och vederbörande riksomfattande arbetsmarknadsorganisationer inom sjöfarten om utlåtande beträffande ansökan om fastställande av bemanningen. Om någon remissinstans gör upp ett välgrundat skriftligt förslag som avviker från den bemanning som föreslagits i ansökan, eller annars framlägger ett motiverat krav på förhandlingar, skall Sjöfartsverket förhandla med sökanden, vederbörande riksomfattande arbetsmarknadsorganisationer inom sjöfarten och arbetarskyddsmyndigheten om fartygets bemanning. Innan bemanningen fastställs skall Sjöfartsverket såvitt möjligt höra fartygets besättning. Om enighet inte kan nås i förhandlingarna, fastställer Sjöfartsverket fartygets bemanning för en provotid av högst sex månader. Efter provotiden fastställer Sjöfartsverket fartygets bemanning utgående från de erfarenheter som samlats under provotiden.

Sedan Sjöfartsverket fastställt bemanningen för fartyget utfärdar det ett bemanningscertifikat, varav framgår fartygets minimibemanning samt besättningens sammansättning och behörighet på olika fartområden.

Sjömanslagen och förordningen om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen

I sjömanslagens (432/1978) 4 §, som gäller arbetsavtalets form, föreskrivs att arbetsavtal skall ingås skriftligen och att det är arbetsgivaren som skall dra försorg om detta. I paragrafen ingår dessutom ett bemyndigande att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om ingående av avtal och om det förfarande som därvid skall tillämpas.

I förordningen om ingående av arbetsavtal

som avses i sjömanslagen (783/1995) anges vad som åtminstone skall framgå av ett arbetsavtal. Arbetsavtalet skall innehålla uppgifter om parterna i arbetsavtalet och tidpunkten när anställningsförhållandet börjar och ett tidsbundet avtals varaktighet. Av arbetsavtalet skall framgå det fartyg på vilket arbetet utförs när anställningsförhållandet börjar, arbetstagarens behörighet och befattning på fartyget eller uppgifternas art, lön eller annat vederlag, lönebetalningsperiod, arbetstid, semester och uppsägningstid eller det sätt på vilket dessa bestäms samt det kollektivavtal som eventuellt skall tillämpas i anställningsförhållandet. Vidare föreskrivs att arbetsgivaren så snart som möjligt, dock inom en månad, skriftligen skall underrätta arbetstagaren om att ett villkor i arbetsavtalet ändras, om inte ändringen föranleds av att lagstiftningen eller kollektivavtalet har ändrats.

Enligt 2 § skall arbetsavtalen göras upp i fem exemplar, varav arbetstagaren skall få ett, fartygets befälhavare ett, arbetsgivaren två och den som verkställer mönstringen ett. Dessutom föreskrivs att arbetsministeriet fastställer blanketten för arbetsavtal och ser till att blanketter finns att få.

1.2. Hur systemet med mönstring av sjömän har fungerat

Systemet med mönstring av sjömän har gällt i sin nuvarande form sedan ingången av juni 1987. Såväl de som verkställer mönstringen som redarna har i olika sammanhang påpekat att mönstringssystemet i den form det har enligt gällande lag inte till alla delar fungerar på ett sätt som motsvarar dess ursprungliga syfte.

Enligt uppgifter från mönstringsförrättarna kan en besättning mönstras på ett fartyg utan att den som verkställer mönstringen nödvändigtvis har någon som helst kontakt med besättningen. Eftersom passagerarfartygen ofta har bytt besättning har den som verkställer mönstringen inte haft någon möjlighet att i samband med mönstringen kontrollera besättningens behörighet och hälsotillstånd eller annat som

anges i mönstringsförordningen, eftersom mönstringen har gjorts först i efterhand. I vissa fall har mönstringen inte ägt rum förrän arbetstagarens arbete ombord på fartyget redan har upphört.

De bestämmelser i förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning som gäller redarens och befälhavarens skyldigheter har i praktiken ersatt mönstringssystemet. I förordningen föreskrivs uttryckligen om redarens och dessutom separat om fartygets befälhavares skyldighet att försäkra sig om besättningens behörighet och hälsotillstånd och om att fartyget är bemannat enligt det fastställda bemanningscertifikatet.

1.3. Den internationella utvecklingen och mönstringssystemet i Sverige

Systemet med mönstring av sjömän har närmast varit ett nordiskt system för att säkerställa att sjömännens anställningsvillkor och behörighet är i enlighet med lagar och avtal.

Den mönstring som verkställs av mönstringsförrättare har ansetts vara problematisk i både Sverige och Finland. I Sverige har man redan frångått systemet med mönstringsförrättare och övergått till att registrera sjömännen. Det system som nu föreslås motsvarar i huvuddrag motsvarande svenska system. Det svenska systemet skiljer sig ändå från det som föreslås i Finland på den punkten att man i Sverige har en särskild sjöfartsbok. Dessutom innehåller den svenska mönstringslagen bestämmelser om sjömäns behörighet och hälsotillstånd. I lagen om registrering av fartygsbesättning föreslås inte ingå några bestämmelser om sjömäns behörighet, utan bestämmelser om detta ingår i förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning.

I Sverige använder man sig av ett sjömansregister som förs av Sjöfartsverket och dit uppgifterna överförs på elektronisk väg. Ombord på fartygen för man på motsvarande sätt en sjömansrulla som motsvarar våra manskapsförteckningar. Av sjömansregistret framgår uppgifter om de enskilda sjömännens identitet och

kvalifikationer, om fartygen och om sjömannens tidigare och pågående tjänstgöring på fartyg. Sjömannen skrivs in i sjömansregistret när en sjöfartsbok utfärdas för honom eller henne eller när ett tjänstgöringsbesked för sjömannen första gången kommer in till registret. Sjömansregistret innehåller också uppgifter om handelsfartyg.

Bestämmelserna om registrering av sjömans anställningsförhållanden utgör i grunden nationell lagstiftning, och registreringen av anställningsförhållanden har genomförts på olika sätt i olika stater. Till skillnad från registreringen av anställningsförhållanden regleras fartygsbemanningen och besättningens behörighet genom internationella överenskommelser som är bindande för Finland och som antas i syfte att främja fartygssäkerheten, t.ex. Internationella sjöfartsorganisationen IMO:s STCW-konvention.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

I proposition föreslås en ny lag om registrering av fartygsbesättning. Lagen är avsedd att ersätta mönstringslagen, mönstringsförordningen och förordningen om arvoden och lösen till mönstringsförrättare (517/1987).

Ett viktigt mål med lagen är att frånga mönstrings- och disciplinsystemen, som har blivit föråldrade i och med att den övriga lagstiftningen har utvecklats. Den insamling av uppgifter om sjömännen som mönstringsförrättarna tidigare hade ansvaret för ankommer nu på redaren och fartygets befälhavare i enlighet med förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning. Det är också i första hand befälhavaren som skall övervaka disciplinen ombord.

En målsättning med den nya lagen är att trygga myndigheternas tillgång till uppgifter om de arbetsavtal för sjömän som ingås enligt finländsk rättsordning. Man försöker med hjälp av moderna elektroniska metoder se till att uppgifter kan fås så effektivt, tidsenligt och tillförlitligt som möjligt.

Lagen skall enligt förslaget ha bestämmelser om skyldigheten för fartygets befälhavare att se till att fartyget har ett besättningsregister. I lagen föreslås också bestämmelser om redarens skyldighet att lämna uppgifter till Sjöfartsverket och om Sjöfartsverkets skyldighet att föra sjömansregister. Vidare föreslås bestämmelser om registrens offentlighet, den tid registeruppgifterna skall förvaras och arbetstagares och tjänstemäns rätt att få uppgifter ur sjömansregistret. Lagen skall också ha en straffbestämmelse och bestämmelser om tillsynen över lagen och om behörig domstol.

Lagen föreslås inte ha några bestämmelser om ett system med mönstring av sjömän. Systemet enligt den gällande lagen har varit osmidigt och dyrt. Fartygen får ofta ny besättning, och därför har mönstringarna i praktiken inte kunnat verkställas i tid. Således har systemet inte svarat mot de uppställda målen. Eftersom skyldigheterna för redaren och fartygets befälhavare efter det att mönstringslagen stiftades har preciserats genom bestämmelserna i förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning, har mönstringens roll också förändrats. Av de orsaker som anges ovan föreslås att systemet med mönstringsförrättare frångås.

För att det skall kunna säkerställas att anställningsförhållandena inom sjöfarten ingås på ett riktigt sätt, föreslås en precisering av sjömanslagens 4 §, som gäller arbetsavtal. I sjömanslagen föreslås heltäckande bestämmelser om vad som skall avtalas genom ett arbetsavtal. Därför föreslås att förordningen om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen upphävs.

Dessutom föreslås att 77 § i sjömanslagen utökas med en bestämmelse om en förtroendemans rätt att beträffande arbetsavtalen få uppgifter om de arbetstagare som förtroendemannen företräder, till den del bestämmelser om avtalen ingår i 4 §.

Det föreslås att den sjömansdisciplinnämnd som vilken föreskrivs i mönstringslagen slopas. Disciplinnämndens behörighet att utfärda påmönstringsförbud för viss tid är problematisk med tanke på rättsskyddsbestämmelsen i 21 § i den

gällande grundlagen. Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

Bestämmelser om disciplinnämndens sammansättning ingår i 10 § och om nämndens beslutförhet i 13 § i mönstringslagen. Medlemmar i nämnden är företrädare för arbetsmarknadsorganisationerna inom branschen samt ordföranden och vice ordföranden, vilka inte företräder någon arbetsmarknadsorganisation.

I disciplinnämndens beslut får ändring sökas genom besvär hos Sjöfartsverket. Med tanke på disciplinnämndens ställning och dessutom dess behörighet att utfärda påmönstringsförbud som allvarigt ingriper i en sjömans ställning, är den reglering som gäller disciplinnämnden inte förenlig med den gällande grundlagen.

I praktiken har disciplinnämndens roll blivit mycket obetydlig, för under de senaste åren har den inte sammanträtt över huvud taget.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inga betydande ekonomiska konsekvenser för Sjöfartsverket. Sjöfartsverket skall fortfarande föra in anmälningar i sjömansregistret. Det är inte heller framöver meningen att ta ut avgifter för förandet av sjömansregistret. Enligt förslaget får Sjöfartsverket ändå möjlighet att i vissa fall ta ut en avgift för utdrag ur registret. Då får avgiften inte vara högre än kostnaderna.

Mönstringssystemet har inte orsakat Sjöfartsverket några nämnvärda kostnader, eftersom kostnaderna bara har gällt utbildningen av mönstringsförrättare. Hittills har Sjöfartsverket varit skyldigt att delta i sjömansdisciplinnämndens verksamhet. Uppdraget har inte krävt några nämnvärda

personalresurser av Sjöfartsverket, så uppgifterna har kunnat skötas gratis som tjänsteuppdrag. Enligt förslaget blir Sjöfartsverket av med dessa arbetsuppgifter.

Fraktfartygsföreningen rf, Finlands Rederiförening rf och Ålands Redarförening rf har bland sina medlemsrederier utrett kostnaderna för mönstringar 2004. Kostnaderna såväl för de nämnda organisationernas medlemsrederier som för andra finska fartyg låg på uppskattningsvis 200 000—250 000 euro. Mönstringssystemet leder vid sidan av de egentliga på- och avmönstringarna till vissa förvaltningskostnader för dem som sköter rederiernas och fartygens personalärenden. Dessa kostnader ingår inte i den totala summan ovan, huvudsakligen för att de är så svåra att uppskatta.

3.2. Konsekvenser i fråga om organisation och personal

I Finland har en mönstringsförrättare med tjänsten som huvudsyssla och 17 med tjänsten som bisyssla varit verksamma. Mönstringsförrättarna har varit självständiga företagare. Deras arvoden har med stöd av förordningen om arvoden och lösen till mönstringsförrättare fastställts i form av ett fast belopp som bestäms utgående från prestation.

Om systemet med mönstringsförrättare avskaffas innebär det att de uppgifter som hänförs till mönstringen av sjömän försvinner.

Upplösningen av sjömansdisciplinnämnden påverkar mängden uppdrag för medlemmarna i nämnden. Eftersom nämnden inte har sammanträtt under de senaste åren, blir de praktiska konsekvenserna för personalen ringa.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts i delegationen för sjömansärenden som finns i anslutning till arbetsministeriet och där arbetsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet, Sjöfartsverket och arbetsmarknadsorganisationerna inom sjöfarten är företrädade. Propositionen har

godkänts enhälligt i delegationen.

Propositionen har varit på remiss hos justitieministeriet och dataombudsmannen. Justitieministeriet hade inget att anmärka i fråga om propositionen. I propositionen har tagits hänsyn till det som dataombudsmannen har föreslått i sin utlåtande.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Kommunikationsministeriet tillsatte den 21 mars 2006 en arbetsgrupp med uppdrag att

bereda en revidering av lagstiftningen om fartygssäkerhet. Arbetsgruppen skall bland annat bereda ändringar i lagstiftningen om fartygs personlistor och dessutom bereda lagstiftning om fartygsbemanning och manskapets kompetens och behörighet. De nämnda revideringarna av lagstiftningen bereds separat från den revidering som gäller registrering av besättningens anställningsförhållanden.

Den arbetsgrupp som bereder en revidering av lagstiftningen om fartygssäkerhet har mandat till utgången av 2007 när det gäller de ovan nämnda uppgifterna.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om registrering av fartygsbesättning

I denna proposition föreslås en lag om registrering av fartygsbesättning. Den nya lagen är avsedd att ersätta mönstringslagen, mönstringsförordningen och förordningen om arvoden och lösen till mönstringsförrättare. I lagen föreskrivs om registrering av personuppgifter.

1 §. Lagens syfte. I denna paragraf anges lagens syfte. Syftet med lagen är att säkerställa att registren över besättningens anställningsförhållanden är tillförlitliga och att besättningens personliga integritet skyddas. Lagen föreslås ha bestämmelser om registrering av fartygsbesättning och om principerna för behandling av de uppgifter om olika personer som finns i registren. Lagen skall innehålla hänvisningar till personuppgiftslagen (523/1999), lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

2 §. Tillämpningsområde. Enligt 1 mom. tillämpas lagen på registrering av personer som arbetar ombord på ett finskt fartyg. Lagen tillämpas för det första på arbetstagare som utför arbete med stöd av ett arbetsavtal enligt 1 § i sjömanslagen. Till lagens tillämpningsområde hör också de som är anställda i tjänsteförhållande eller i annat avtalsförhållande.

Lagen skall enligt förslaget tillämpas på sjömän som arbetar ombord på finska fartyg. Dessutom kan en finsk sjöman som tjänstgör ombord på ett utländskt fartyg få uppgifter om sin sjömansbefattning införda i det sjömansregister som avses i 5 §, om sjömannen lägger fram en tillförlitlig utredning om sjömansbefattningen.

I 2 mom. föreskrivs om undantag från lagens tillämpningsområde. Enligt förslaget skall lagen inte tillämpas på arbete som utförs på fartyget endast medan fartyget ligger i hamn. Tillämpningsområdet omfattar

inte heller arbete på flottningsmateriel. Lagen föreslås likväl bli tillämpad på transportmateriel som används vid flottning. Lagen omfattar inte heller dem som arbetar ombord på fritidsbåtar, hyrda båtar eller fartyg som tillhör staten och som används för försvars- eller gränsbevakningsuppgifter. Likaså faller de som utför arbete inom kontroll-, service- eller lotsningsuppgifter eller annat därmed jämförbart arbete utanför lagens tillämpningsområde, om arbetet utförs endast tillfälligt.

Lagens föreslagna tillämpningsområde motsvarar tillämpningsområdet för den gällande mönstringslagen.

3 §. Definitioner. Den föreslagna paragrafen innehåller definitioner som är viktiga för tillämpningen av lagen. Med finskt fartyg avses ett fartyg enligt 1 kap. 1 § i sjölagen (674/1994).

Den besättning som lagen enligt förslaget skall tillämpas på avser alla arbetstagare och tjänstemän som arbetar ombord på ett fartyg. Lagen avses således också t.ex. artister som är anställda av en artistförmedling och som arbetar ombord. Begreppet besättning föreslås vara detsamma som i Solaskonventionen från 1974 om säkerheten för människoliv till sjöss.

I paragrafen definieras också en sjömansbefattning, det besättningsregister som skall föras ombord och det sjömansregister som Sjöfartsverket för. Med sjömansbefattning avses besättningens befattning ombord på ett fartyg som grundar sig på arbetsavtalsförhållande, tjänsteförhållande eller annat avtalsförhållande. Sjömansbefattningen kan grunda också på arbete som en självständig företagare utför ombord. Med besättningsregister avses enligt förslaget ett register bestående av arbetsavtal för de arbetstagare i arbetsavtalsförhållande och skriftliga förordnanden för de tjänstemän som arbetar ombord. Innehållet i besättningsregistret skall motsvara innehållet i den manskapsförteckning om vilken föreskrivs i 7 § i mönstringslagen. Eftersom

man med manskapsförteckning också avser en lista över besättningen, föreslås att registret över anställningsvillkor för tydlighetens skull kallas besättningsregister. Sjömansregistret är i sin tur ett register med uppgifter över sjömans sjömansbefattningar.

4 §. *Besättningsregister.* I 1 mom. anges syftet med besättningsregistret. Det är nödvändigt att föra ett besättningsregister ombord för att det skall gå att utreda vilka som vid varje tidpunkt arbetar ombord på ett fartyg och för vilka arbetsuppgifter de har anställts.

Enligt förslaget är besättningsregistret ett register över arbetsavtal för de arbetstagare och skriftliga förordnanden för de tjänstemän som vid varje tidpunkt arbetar ombord. Fartygets befälhavare skall ansvara för att det förs ett besättningsregister. Uppgiften att föra register kan givetvis delegeras till en företrädare för arbetsgivaren. Bestämmelsen motsvarar 7 § i mönstringslagen.

I 4 § i sjömanslagen föreskrivs om arbetstagares arbetsavtal. Bestämmelsen om arbetsavtalets form och innehåll föreslås bli preciserad. Samtidigt föreslås en bestämmelse enligt vilken arbetsavtal skall upprättas i fyra exemplar. Ett exemplar är avsett för det besättningsregister som förs ombord.

I paragrafens 2 mom. föreslås en bestämmelse om redarens skyldighet att lämna ingångna arbetsavtal och utfärdade skriftliga förordnanden till fartygets befälhavare för registrering i besättningsregistret.

Besättningsregistret skall innehålla uppgifter om alla som arbetar ombord. Eftersom det ombord på ett fartyg kan arbeta också andra än de som står i anställningsförhållande till redaren, föreslås i momentet en bestämmelse om redarens skyldighet att också lämna fartygets befälhavare en skriftlig redogörelse för arbetsuppgifter och arbetstider i fråga om dem som arbetar ombord för en annan arbetsgivare, t.ex. en artistförmedling eller något annat personluthyrningsföretag, eller som egna företagare.

Enligt 3 mom. skall arbetsavtal och skriftliga förordnanden för dem som arbetar ombord förvaras ombord på fartyget så länge

arbetstagarens eller tjänstemannens anställningsförhållande varar. Med tanke på syftet med besättningsregistret är det viktigt att det ur registret går att få uppgifter om dem som vid varje tidpunkt arbetar ombord på fartyget. Arbetsavtal och skriftliga förordnanden skall enligt förslaget förvaras ombord på fartyget så länge personen i fråga enligt villkoren i arbetsavtalet arbetar ombord. En arbetstagare finns således kvar i besättningsregistret t.ex. under den tid han eller hon är sjukledig.

Om en arbetstagare i enlighet med sitt arbetsavtal flyttar till ett annat av rederiets fartyg, överförs arbetstagarens arbetsavtal till besättningsregistret ombord på detta andra fartyg. Då avlägsnas uppgifterna om arbetstagaren ur det tidigare fartygets besättningsregister.

Uppgifter om dem som inte arbetar för redaren skall förvaras ombord på fartyget så länge dessa personer arbetar ombord. Uppgifter om en inhyrd arbetstagare skall således förvaras ombord på fartyget så länge arbetstagaren arbetar ombord med stöd av ett uppdragsavtal som har ingåtts mellan uthyrningsföretaget och rederiet. Stadgandet angår de uppgifter som skall förvaras ombord på fartyget. Det angår inte arbetsgivarens skyldighet att förvara uppgifter som gäller arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden.

Enligt 4 mom. skall fartygets befälhavare och företrädare för befälhavaren iakttä aktsamhet och beakta kraven på datasäkerhet när de för besättningsregister och behandlar uppgifter i registret. På behandlingen av uppgifter i besättningsregistret tillämpas dessutom lagen om integritetsskydd i arbetslivet och personuppgiftslagen.

Arbetsavtalen och de skriftliga förordnandena i besättningsregistret är dokument som hänför sig till anställningsförhållandet. På behandlingen av uppgifter i register inom personalförvaltningen tillämpas lagen om integritetsskydd i arbetslivet, och via en hänvisning i denna lag även personuppgiftslagen. Utöver hänvisningsbestämmelsen föreslås i

momentet en bestämmelse om skyldigheten att iakttä aktsamhet i uppgiften att föra besättningsregister.

5 §. Sjömansregistret. Paragrafens 1 mom. innehåller enligt förslaget en bestämmelse om Sjöfartsverkets skyldighet att föra ett sjömansregister över de personer som hör till tillämpningsområdet för denna lag. I sjömansregistret införs uppgifter om sjömäns sjömansbefattningar. Sjömansregistret är ett offentligt register där Sjöfartsverket skall samla och registrera de uppgifter som redaren lämnar och, i de fall som avses i 2 mom., de uppgifter som sjömannen själv lämnar om sina sjömansbefattningar.

På motsvarande sätt som i 6 § i den gällande mönstringslagen kan enligt förslaget i sjömansregistret på begäran även göras anteckningar om andra finländares sjömansbefattningar. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs att en finsk medborgare som vill att sådana uppgifter om hans eller hennes sjömansbefattningar som inte annars införs i sjömansregistret antecknas i det, skall lägga fram en tillförlitlig utredning om dem för Sjöfartsverket. Bestämmelsen kan bli tillämplig i de fall då en arbetstagare har arbetat för en utländsk arbetsgivare ombord på ett utländskt fartyg. Då kan arbetstagaren få också dessa uppgifter införda i sjömansregistret efter att ha lagt fram tillförlitlig utredning om sina sjömansbefattningar.

6 §. Uppgifter som skall registreras i sjömansregistret. Enligt den gällande mönstringslagen skall mönstringsförrättaren meddela Sjöfartsverket om mönstringen. I 5 § föreskrivs dessutom om skyldigheten för arbetsgivaren eller arbetsgivarens företrädare att underrätta Sjöfartsverket om en sjömansbefattning börjat eller avbrutits ombord, om någon byter fartyg eller sjömansbefattning samt om en sjömansbefattning upphör, om detta inträffar under ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller i ett annat avtalsförhållande.

I den föreslagna paragrafen föreskrivs om skyldigheten för redaren eller en företrädare för redaren att underrätta Sjöfartsverket om arbetstagares och tjänstemäns sjömansbefattningar.

Enligt 1 mom. I punkten i förslaget skall i sjömansregistret införas personuppgifter, inklusive personbeteckning, för den som har anställts i en sjömansbefattning.

Bestämmelsen motsvarar 5 § i den gällande mönstringsförordningen, med den skillnaden att det i 1 punkten föreslås en uttrycklig bestämmelse om att arbetsgivarens eller tjänstemannens personbeteckning skall införas i registret.

Eftersom sjömansregistret är ett personregister i enlighet med personuppgiftslagen och eftersom en personbeteckning enligt 13 § i personuppgiftslagen får införas i registret förutsatt att den registrerade ger sitt samtycke eller att saken regleras i lag, föreslås en uttrycklig bestämmelse om att personbeteckningen skall införas i sjömansregistret. Personbeteckningen behövs i sjömansregistret för att det skall gå att individualisera dem vars uppgifter har registrerats i registret.

Enligt den föreslagna 2 punkten skall uppgifter om en arbetstagares befattning ombord lämnas till sjömansregistret. Enligt 3 punkten skall redaren eller en företrädare för redaren meddela Sjöfartsverket när ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller ett annat avtalsförhållande har börjat. Enligt den föreslagna 4 punkten skall en anmälan också göras om att en person har flyttat till ett annat fartyg som tillhör samma arbetsgivare eller övergått till någon annan sjömansbefattning ombord. Enligt 5 punkten skall Sjöfartsverket underrättas om att en persons sjömansbefattning på ett fartyg har upphört eller avbrutits på grund av semester, sjukdom, permittering eller kompensationsledighet eller av någon annan sådan orsak utan att tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet avbrutits. Enligt 6 punkten skall en anmälan göras när en person återgår till arbetet efter ett ovan avsett avbrott. Enligt den föreslagna 7 punkten skall en anmälan också göras när arbetsavtals- eller tjänsteförhållandet eller annat avtalsförhållandet för en person i en sjömansbefattning upphör.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om Sjöfartsverkets skyldighet att hålla uppgifterna i sjömansregistret uppdaterade. Sjöfartsverket skall således utan ogrundat dröjsmål föra in de uppgifter som lämnats till det i sjömansregistret.

7 §. Fullgörande av redarens

anmälningsskyldighet. I den föreslagna paragrafen anges hur uppgifterna skall lämnas och inom vilken tid redaren skall lämna uppgifter till Sjöfartsverket.

Enligt 1 mom. skall redaren utan dröjsmål lämna Sjöfartsverket en kopia av det skriftliga förordnande som har utfärdats för en tjänsteman eller ett exemplar av ett arbetsavtal, dock senast 14 kalenderdagar från arbetsavtals- eller tjänsteförhållandets eller annat avtalsförhållandets början eller slut. När en sjöman flyttar från ett fartyg till ett annat medan arbetsavtals- eller tjänsteförhållandet varar eller när sjömannens arbete avbryts på grund av semester, sjukdom, permittering eller kompensationsledighet eller av någon annan sådan orsak, skall uppgifterna lämnas utan dröjsmål, dock senast 14 kalenderdagar från händelsen i fråga.

I 2 mom. föreslås undantag från den tid som anges i 1 mom. Enligt momentet får alla uppgifter om tiderna för sjötjänst med Sjöfartsverkets tillstånd likväl lämnas till Sjöfartsverket en gång i månaden. I momentet föreslås dessutom ett undantag i fråga om flottning i inre fart. Enligt undantagsbestämmelsen får anmälningar enligt 1 mom. göras en gång per seglationssäsong.

I det föreslagna 2 mom. anges dessutom på vilket sätt uppgifterna kan lämnas till Sjöfartsverket. För att systemet skall fungera så smidigt som möjligt föreslås att anmälningarna får göras till Sjöfartsverket i elektronisk form.

På avsändande av elektroniska anmälningar skall lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpas. Enligt lagens 8 § är det avsändaren som bär ansvaret för att elektroniska meddelanden kommer fram. Enligt 10 § anses ett elektroniskt meddelande ha kommit in till en myndighet när det finns tillgängligt för myndigheten i en mottagaranordning eller ett datasystem på ett sådant sätt att meddelandet kan behandlas. Kan ankomsttidpunkten för ett elektroniskt meddelande inte utredas på grund av att myndighetens elektroniska dataöverföringsmetod varit i olag eller ur bruk eller utredning inte kan läggas fram av

någon annan jämförbar orsak, anses meddelandet ha kommit in vid den tidpunkt då det har avsänts, om tillförlitlig utredning om avsändningstidpunkten kan läggas fram.

8 §. Behandling av uppgifter i sjömansregistret. Sjömansregistret är ett offentligt register. Därför skall det omfattas av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I 1 mom. föreslås en hänvisning till den nämnda lagen. Bland annat lagens 24 § om sekretessbelagda myndighetshandlingar är av betydelse. När det gäller sjömansregistret enligt den gällande mönstringslagen kommer offentlighetsprincipen och principen för sekretessbelagda uppgifter, närmast om den registrerades hälsotillstånd, inte att ändras jämfört med rådande praxis.

Primära bestämmelser som gäller sekretess och principerna för utlämnande av personuppgifter och som berör Sjöfartsverket ingår i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Utöver detta skall bestämmelser i personuppgiftslagen gällande automatisk behandling av personuppgifter och behandling av uppgifter i personregister tillämpas som enligt 2 § i personuppgiftslagen tillämpas om inte annat bestäms någon annanstans i lag.

I paragrafens 1 mom. föreslås en informativ hänvisningsbestämmelse till personuppgiftslagen som skall tillämpas på behandlingen av personuppgifter i sjömansregistret och på den registrerades rättigheter.

Enligt 26 § i personuppgiftslagen skall var och en utan hinder av sekretessbestämmelserna ha rätt att få veta vilka uppgifter om honom eller henne som har registrerats i sjömansregistret. En förutsättning är att personen i fråga ger den registeransvarige de fakta som behövs för att uppgifter om arbetstagaren eller tjänstemannen skall gå att få fram. Personbeteckningen är en sådan uppgift som individualiserar sjömannen. Rätten att få uppgifter ur registret gäller rätten att få veta vilka uppgifter om arbetstagaren eller tjänstemannen i fråga som har registrerats i registret. Om registret inte innehåller anteckningar om arbetstagaren eller tjänstemannen, skall arbetstagaren eller

tjänstemannen på begäran också få veta detta.

Enligt 2 mom. skall om Sjöfartsverkets rätt att ta ut en avgift för utdrag ur sjömansregistret stadgas i personuppgiftslagen. Avgiften fastställs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Sjöfartsverkets rätt att ta ut en avgift föreslås vara begränsad i de fall då en registrerad begär uppgifter som gäller registeranteckningar om honom eller henne själv. Alla arbetstagare och tjänstemän som finns införda i registret har rätt att få uppgifter avgiftsfritt en gång om året. Vill en arbetstagare eller tjänsteman kontrollera uppgifterna om sig själv oftare än så, får Sjöfartsverket ta ut en avgift i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken förvaringstiden för uppgifter som registrerats i sjömansregistret skall vara 50 år från registreringen. Uppgifterna behöver förvaras så länge bland annat för att det med hjälp av registret skall gå att klarlägga hur länge arbetsavtals- och tjänsteförhållanden som påverkar en sjömans pension har varat.

9 §. Straffbestämmelse. I paragrafen föreskrivs enligt förslaget om straffet för anmälningsförseelse som gäller sjömansbefattning. Enligt paragrafen skall den som försummar att fullgöra sin anmälningskyldighet eller att föra besättningsregister enligt denna lag, dömas till böter för anmälningsförseelse som gäller sjömansbefattning, om inte försummelsen är ringa eller strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans.

Bestämmelsen motsvarar 17 § i mönstringslagen, med undantag för mönstringskyldigheten.

10 §. Ändringssökande och behörig domstol. I paragrafen föreslås bestämmelser om den rätta rättegångsorten vid behandlingen av mål som anges i denna lag. Den behöriga domstolen skall i tviste- och brottmål bestämmas enligt 21 kap. i sjölagen.

I 21 kap. 1 § i sjölagen föreskrivs om behöriga underrätter (sjörättsdomstolar) i de mål och ärenden som skall avgöras enligt sjölagen, fördelade på hovrätternas

domkretsar. Den behöriga domstolen i tvistemål finns enligt 21 kap. 3 § i sjölagen i den hovrättsdomkrets där svaranden har sin hemort eller där han eller hon varaktigt idkar rörelse eller där fartyget finns. Som ett rederibolags hemort anses fartygets hemort. Den behöriga domstolen i brottmål finns i den hovrättsdomkrets där brottet har begåtts. Har brottet begåtts under resan, behandlas målet av sjörättsdomstolen i den hovrättsdomkrets dit svaranden först anländer med fartyget eller där svaranden annars anträffas eller där fartyget har sin hemort.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om rätten att söka ändring i beslut av Sjöfartsverket. I 5 och 6 § föreslås bestämmelser om Sjöfartsverkets skyldighet att föra ett sjömansregister där uppgifter om sjömans sjömansbefattningar införs. I beslut av Sjöfartsverket får ändring enligt förslaget sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Ärenden som gäller lagenligheten i Sjöfartsverkets sätt att föra sjömansregister skall koncentreras till Helsingfors förvaltningsdomstol för att praxis skall vara enhetlig och för att saken till sin natur gäller registerföring. På ärenden som gäller sjömansregistret tillämpas således inte det som i 12 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om behandling av ett ärende i den förvaltningsdomstol inom vars domkrets personen i fråga har sin hemkommun. I fråga om ändringssökande gäller i övrigt det som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

11 §. Tillsyn. Sjöfartsverket föreslås övervaka att uppgifter lämnas i enlighet med denna lag och att skyldigheten att göra upp ett besättningsregister fullgörs. Verksamheten vid Sjöfartsverket skall övervakas av de allmänna laglighetsövervakarna, dvs. justitiekanslern och riksdagens justitieombudsman.

12 §. Ikraftträdande. I 1 mom. föreslås en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

I 2 mom. anges vilka författningar som föreslås bli upphävda. Denna lag är avsedd att upphäva mönstringslagen. Samtidigt blir mönstringsförordningen och förordningen om arvoden och lösen till

mönstringsförrättare upphävda.

1.2. Sjömanslagen

4 §. Arbetsavtalets form och innehåll. I 4 § i sjömanslagen föreskrivs om arbetsavtalets form. Enligt paragrafen skall arbetsavtal ingås skriftligen. Det är arbetsgivaren som skall dra försorg om detta. Enligt paragrafens 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om ingåendet av avtal och om det förfarande som därvid skall tillämpas genom förordning.

I 1 § i förordningen om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen anges vad som skall framgå av ett arbetsavtal. Hit hör uppgifter om parterna i arbetsavtalet och tidpunkten när anställningsförhållandet börjar och ett tidsbundet avtals varaktighet. Av arbetsavtalet skall också framgå det fartyg på vilket arbetet utförs när anställningsförhållandet börjar, arbetstagarens behörighet och befattning på fartyget eller uppgifternas art, lön eller annat vederlag, lönebetalningsperiod, arbetstid, semester och uppsägningstid eller det sätt på vilket dessa bestäms samt det kollektivavtal som eventuellt skall tillämpas i anställningsförhållandet. I förordningen föreskrivs dessutom om skyldigheten att upprätta arbetsavtal i fem exemplar.

I paragrafen föreslås bestämmelser om arbetsavtalets form och innehåll. De krav på arbetsavtalets innehåll som anges i den gällande förordningen föreslås bli överförda till lag, och förordningen föreslås bli upphävd som obehövlig.

Enligt det föreslagna *1 mom.* skall arbetsavtal ingås skriftligen. Kravet på skriftliga avtal är fortfarande motiverat med tanke på de särskilda förhållandena, och på denna punkt föreslås inga ändringar. Det är alltjämt arbetsgivaren som skall ansvara för att arbetsavtalen upprättas skriftligen.

I *2 mom.* föreslås bestämmelser om vad som skall framgå av arbetsavtalet. I momentet ställs således minimikrav på innehållet i ett arbetsavtal. I förteckningen i momentet ingår de krav som i den gällande förordningen ställs på innehållet i ett arbetsavtal. Dessutom föreslås att man i förteckningen beaktar rådets direktiv 91/533/EEG om arbetsgivares skyldighet att

upplysa arbetstagarna om de regler som är tillämpliga på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet. Förteckningen motsvarar i tillämpliga delar också 2 kap. 4 § i arbetsavtalslagen. I den paragrafen föreskrivs om arbetsgivarens skyldighet att ge en arbetstagare information om de centrala villkoren i arbetet.

Av arbetsavtalet skall för det första framgå avtalsparternas namn och uppgifter om arbetsgivarens och arbetstagarens hemort eller driftställe. I arbetsavtalet skall dessutom antecknas arbetstagarens personbeteckning, som utgör identifieringsuppgift för de register som avses i lagen om registrering av fartygsbesättning.

Av arbetsavtalet skall enligt förslaget likaså framgå den tidpunkt då utförandet av arbetet inleds samt uppgift om avtalet gäller tills vidare eller för viss tid. Om arbetsavtal för viss tid tillämpas, skall giltighetstiden för det tidsbegränsade avtalet och grunden för att avtalet ingåtts för viss tid antecknas i arbetsavtalet. Om prøvotid tillämpas i ett anställningsförhållande, skall också villkoren för prøvotiden nämnas i arbetsavtalet.

I regel ingås arbetsavtalen med ett rederi, och så länge ett anställningsförhållande varar kan arbete utföras ombord på olika fartyg. I arbetsavtalet skall antecknas det fartyg där arbetet utförs när anställningsförhållandet inleds. Av arbetsavtalet skall likaså framgå arbetstagarens kompetens och behörighet och befattning ombord. Ett alternativ är att räkna upp arbetstagarens huvudsakliga arbetsuppgifter i arbetsavtalet.

Arbetsavtalet skall vidare innehålla en hänvisning till det kollektivavtal som skall tillämpas på anställningsförhållandet, med stöd av antingen lagen om kollektivavtal (436/1946) eller en bestämmelse av allmänt bindande karaktär i sjömanslagen. Centrala villkor för ett anställningsförhållande är likaså de grunder enligt vilka lönen och andra vederlag bestäms samt den lönebetalningsperiod som tillämpas. Enligt den föreslagna bestämmelsen förutsätts det inte framgå av arbetsavtalet hur hög den lön är som i praktiken betalas till arbetstagaren, utan det väsentliga är om lönen baserar sig på tidlön, prestationslön eller en kombination av dem. Det går att redogöra för arbetstagarens

lön också genom en hänvisning till de lönebestämmelser i ett kollektivavtal som tillämpas på arbetstagaren.

I arbetsavtalet skall man också avtala om arbetstagarens ordinarie arbetstid eller om grunden för bestämmande av den, liksom även om bestämmandet av semestern. Såväl den ordinarie arbetstiden som semestern kan bestämmas enligt ett tillämpligt kollektivavtal eller enligt lag. Av arbetsavtalet skall likaså framgå den uppsägningstid som tillämpas när ett anställningsförhållande avslutas eller grunden för bestämmande av uppsägningstiden. I praktiken har uppsägningstiderna avtalats genom kollektivavtal, och uppsägningstidens längd är graderad enligt anställningsförhållandets längd.

I fråga om utlandsarbete som varar minst en månad skall i arbetsavtalet införas uppgifter om hur länge arbetet varar, den valuta i vilken penninglön utbetalas, de penningersättningar och naturaförmåner som betalas utomlands samt villkoren för hemförlovning av arbetstagaren.

Om arbetsgivaren och arbetstagaren avtalar om frågor som nämns i 2 mom. genom ett nytt avtal medan anställningsförhållandet varar, skall också det nya avtalet om de nämnda anställningsvillkoren upprättas skriftligen.

Om en arbetstagare flyttar till ett annat fartyg medan anställningsförhållandet varar, skall redaren underrätta Sjöfartsverket om detta. I den föreslagna lagen om registrering av fartygsbesättning föreskrivs om anmälningsskyldighet. I 3 mom. föreslås en hänvisning till lagen om registrering av fartygsbesättning.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs om skyldigheten att upprätta arbetsavtal i fyra exemplar. Arbetstagaren skall få ett exemplar, fartygets befälhavare ett och arbetsgivaren två. Enligt den gällande förordningen skall arbetsavtalen göras upp i fem exemplar, varav den som verkställer mönstringen skall få ett. Eftersom det föreslås att systemet med mönstring av sjömän avskaffas, räcker det om arbetsavtalen upprättas i fyra exemplar.

Enligt förordningen om ingående av

arbetsavtal som avses i sjömanslagen fastställer arbetsministeriet blanketten för arbetsavtal som avses i sjömanslagen. Enligt förordningen skall ministeriet också se till att arbetsavtalsblanketter tillhandahålls på arbetskraftsbyråerna och av dem som verkställer mönstringen. Det föreslås att de arbetsavtalsblanketter som arbetsministeriet fastställer slopas. På motsvarande sätt som i anställningsförhållanden enligt arbetsavtalslagen kan också arbetsavtal för sjömän ingås utan någon fastställd blankett. Det viktiga är att de uppgifter som anges i 2 mom. framgår av arbetsavtalen.

Enligt 5 mom. skall arbetstagaren när ett arbetsavtal ingås få de uppgifter han eller hon anser nödvändiga i fråga om fartygets gällande besiktningssbevis och fartygets fartområde. På denna punkt motsvarar bestämmelsen 2 § 1 och 2 punkten i den gällande mönstringsförordningen. Uppgifterna om fartygets resor och fartområde är viktiga bland annat när fartyget är destinerat till ett krigsområde. Då kan en arbetstagare som vägrar följa med på resan inte anses bryta arbetsavtalet.

Den rätt att få uppgifter som avses i momentet gäller också inhyrd arbetskraft. Om arbetsgivarens rätt att leda och övervaka arbetet har överförts på användarföretaget genom ett avtal om uthyrning av arbetskraft, är användarföretaget också skyldigt att lämna uppgifter till inhyrda arbetstagare.

77 §. *Förtroendemän.* I paragrafen föreskrivs dels om rätten för fartygets huvudförtroendeman och den förtroendeman som valts för en yrkesgrupp eller en arbetssektion att få ersättning för den tid som används för förtroendemannauppdrag, dels om förtroendemannens uppsägningsskydd. I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. med en bestämmelse om rätten för en förtroendeman som avses i paragrafen att få uppgifter av arbetsgivaren om villkoren i arbetsavtalen för de arbetstagare som förtroendemannen företräder.

Förslaget till en bestämmelse om förtroendemäns rätt att få uppgifter hänger samman med att mönstringssystemet föreslås bli slopat. I den gällande mönstringslagen föreskrivs om verkställande av mönstring då sjömän anställs ombord på finska fartyg.

Mönstring verkställs i Finland av mönstringsförrättare som har förordnats av Sjöfartsstyrelsen och utomlands av Finlands konsulära myndigheter. Den som förrättar mönstringen skall bekräfta att den som anställs i ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande är behörig för den uppgift i vilken han eller hon skall anställas. Mönstringsförrättaren skall likaså försäkra sig om att ett lagenligt arbetsavtal har ingåtts med dem som anställts i arbetsavtalsförhållande och att ett adekvat tjänsteförordnande har utfärdats för dem som anställts i tjänsteförhållande.

Mönstringssystemet har inte till alla delar fungerat i enlighet med de mål som satts för det. Systemet föreslås bli reviderat på så sätt att mönstringslagen upphävs och det stiftas en lag om registrering av fartygsbesättning, med bestämmelser om redarens anmälningsskyldighet och om skyldigheten för fartygets befälhavare att föra besättningsregister. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om Sjöfartsverkets skyldighet att föra sjömansregister över sjömännen. Detta system är avsett att bli kompletterat genom de rättigheter som i sjömanslagen föreslås för förtroendemän att få uppgifter om de anställningsvillkor som tillämpas på arbetstagare som anställts ombord på ett fartyg.

Enligt det föreslagna 3 mom. skall en förtroendemans rätt att få uppgifter omfatta anställningsvillkoren för arbetstagare tillhörande en grupp anställda som förtroendemannen företräder. En förtroendeman som har valts med stöd av ett kollektivavtal företräder de arbetstagare som har valt honom eller henne. I frågor om tolkningen av arbetslagstiftning och kollektivavtal företräder förtroendemannen i egenskap av företrädare för en fackavdelning likväl också de arbetstagare som arbetsgivaren enligt lagen om kollektivavtal är skyldig att tillämpa kollektivavtalet på. Således skall förtroendemannen ha rätt att få uppgifter också om de oorganiserade arbetstagare som arbetsgivaren enligt 4 § 2 mom. i lagen om kollektivavtal är skyldig att tillämpa kollektivavtalet på.

Enligt det föreslagna momentet har en förtroendeman rätt att beträffande det som

föreslås i 4 § få uppgifter om de arbetstagare som förtroendemannen företräder. Förtroendemannens rätt att få uppgifter skall således gälla det som nämns i arbetsavtalet. I uppgifterna enligt 4 § skall inte ingå några sådana detaljerade uppgifter som omfattas av skyddet för arbetstagarnas personliga integritet. En förtroendeman skall således ha rätt att få uppgifter om lönegrunderna för de arbetstagare som förtroendemannen företräder, men däremot inte om de löner som har betalats till enskilda arbetstagare.

Uppstår det oenighet på arbetsplatsen om tillämpningen av kollektivavtalet, företräder en förtroendeman som har valts med stöd av ett kollektivavtal arbetstagarna vid behandlingen av tolkningstvisten. När en enskild tvist behandlas har förtroendemannen rätt att få de uppgifter som behövs för att lösa tvisten.

2. Ikraftträdande

Det föreslås att mönstringslagen, mönstringsförordningen och förordningen om arvoden och lösen till mönstringsförrättare upphävs. I och med upphävandet av mönstringslagen föreslås att systemet med mönstring av sjömän slopas. Om mönstringssystemet ersätts med bestämmelser i sjömanslagen om förtroendemäns rätt att få uppgifter, förutsätter detta ingen långvarig utbildning av förtroendemännen, utan det handlar om sedvanliga åligganden i anslutning till förtroendemannauppdraget. Därför kräver en ändring av systemet i sig inga långvariga förberedelser.

Om mönstringen av sjömän upphör innebär det att mönstringsförrättarna bli utan uppdrag. Eftersom verksamheten sköts av endast en mönstringsförrättare med tjänsten som huvudsyssla och 17 med tjänsten som bisyssla, behövs det ingen lång övergångstid för att avsluta verksamheten.

Enligt förslaget skall bestämmelser om skyldigheterna enligt mönstringslagen när det gäller registrering av sjömän införas i en ny lag om registrering av fartygsbesättning. Bestämmelserna om sjömans- och besättningsregister motsvarar i sak bestämmelserna i mönstringslagen.

Dessutom stöder förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning bestämmelserna om registrering av sjömän. Därigenom krävs inga ändringar i de nämnda personregistren. Av denna anledning avses lagen träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfast.

Bestämmelserna i sjömanslagen om arbetsavtal och om förtroendemäns rätt att få uppgifter ersätter bestämmelserna om mönstring i mönstringslagen, som föreslås bli upphävd.

I samband med ändringen av 4 § i sjömanslagen föreslås att förordningen av den 12 maj 1995 om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen (783/1995) och arbetsministeriets beslut om fastställande av formulär för den arbetsavtalsblankett som avses i förordningen om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen (830/1995) upphävs.

Ändringarna i sjömanslagen avses träda i kraft samtidigt med lagen om registrering av fartygsbemanning.

3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt, och där förutsätts att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Hänvisningen till lag i grundlagen kräver att det utfärdas bestämmelser i lag om denna rättighet men att detaljerna i regleringen är beroende av lagstiftarens prövning. Det spelrum som prövningsrätten ger begränsas dock av att skyddet för personuppgifter utgör en del av skyddet för privatlivet enligt samma moment (GrUU 25/1998 rd, s. 2/I, GrUU 21/2001 rd s. 2/I).

Den föreslagna lagen om registrering av fartygsbesättning är en registerlag som är avsedd att säkerställa registren över

besättningens anställningsförhållanden är tillförlitlig och att besättningens personliga integritet skyddas. I lagen föreslås bestämmelser om registrering av fartygsbesättning och om behandling av personuppgifter i registren. I den föreslagna lagen anges vilka uppgifter som skall registreras i besättningsregistret och sjömansregistret. Som identifieringsuppgift för den information som registreras i registren skall sjömännens personbeteckning användas. Användningen av personbeteckning kommer att föreskrivas i lag, precis som personuppgiftslagen förutsätter.

På behandlingen av uppgifter i besättningsregistret och sjömansregistret skall personuppgiftslagen och lagen om integritetsskydd i arbetslivet tillämpas. Sjömansregistret skall enligt förslaget dessutom omfattas av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Den föreslagna lagens bestämmelser om behandling av personuppgifter är i överensstämmelse med grundlagen.

Det föreslås att bestämmelserna om sjömansdisciplinnämnden i den gällande mönstringslagen upphävs genom lagen om registrering av fartygsbesättning. De nämnda bestämmelserna har stått i strid med 21 § i grundlagen.

Den föreslagna bestämmelsen i sjömanslagen om förtroendemäns rätt att få i lagen särskilt specificerade uppgifter om de arbetstagare som de företräder, strider inte mot grundlagens krav på integritetsskydd.

Den föreslagna lagen om registrering av fartygsbesättning och lagen om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om registrering av fartygsbesättning**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att genom bestämmelser om registrering av fartygsbesättning och om behandling av uppgifter i registren säkerställa att registren över besättningens anställningsförhållanden är tillförlitliga och att besättningens personliga integritet skyddas.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på registrering av personer som arbetar ombord på ett finskt fartyg.

Registreringen enligt denna lag omfattar inte personer som utför arbete

- 1) på fartyget bara när det ligger i hamn,
- 2) på flottningsmateriel, med undantag av transportmateriel som används vid flottning,
- 3) ombord på fritidsbåtar,
- 4) ombord på hyrda båtar,
- 5) ombord på fartyg som tillhör staten och som används för försvars- eller gränsbevakningsuppgifter, eller
- 6) kontroll-, service- eller lotsningsuppgifter eller andra därmed jämförbara uppgifter, om arbetet utförs endast tillfälligt.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *finskt fartyg* ett fartyg enligt 1 kap. 1 § i sjölagen (674/1994),

2) *besättning* alla arbetstagare och tjänstemän som arbetar ombord på ett fartyg,

3) *sjömansbefattning* besättningens befattning ombord på ett fartyg som grundar sig på arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller annat avtalsförhållande;

4) *besättningsregister* ett register bestående av arbetsavtal och skriftliga förordnanden för dem som vid varje tidpunkt arbetar ombord på ett fartyg,

5) *sjömansregister* ett register över sjömansbefattningen för dem som arbetar ombord på ett fartyg.

4 §

Besättningsregister

För att det skall gå att utreda vilka som vid varje tidpunkt arbetar ombord på ett fartyg och för vilka arbetsuppgifter de har anställts, skall fartygets befälhavare se till att fartyget har ett besättningsregister.

Redaren skall lämna fartygets befälhavare arbetsavtal och skriftliga förordnanden för alla som arbetar för redaren samt en skriftlig redogörelse för arbetsuppgifter och arbetstider i fråga om övriga som arbetar ombord.

Uppgifterna i besättningsregistret förvaras ombord på fartyget så länge anställningsförhållandet varar eller så länge de som inte arbetar för redaren arbetar ombord.

Fartygets befälhavare och den som företräder befälhavaren skall iakttä aktsamhet

och beakta kraven på datasäkerhet när de för besättningsregister och behandlar uppgifter i registret. På behandlingen av uppgifter i besättningsregistret tillämpas dessutom lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) och personuppgiftslagen (523/1999).

5 §

Sjömansregistret

För att uppgifter om besättningens anställningsförhållanden skall kunna registreras på ett tillförlitligt sätt skall Sjöfartsverket föra ett sjömansregister över arbetsavtals- och tjänsteförhållanden för dem som arbetar ombord på ett finskt fartyg.

En finsk medborgare som vill att sådana uppgifter om hans eller hennes sjömansbefattningar som enligt 2 § inte annars införs i sjömansregistret antecknas i det, skall lägga fram en tillförlitlig utredning om dem för Sjöfartsverket.

6 §

Uppgifter som skall registreras i sjömansregistret

Redaren skall lämna Sjöfartsverket följande uppgifter för registrering i sjömansregistret:

- 1) personuppgifter, inklusive personbeteckning, för den som har anställts i en sjömansbefattning,
- 2) befattning ombord,
- 3) tidpunkten när sjömansbefattning, som grundar sig på arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller annat avtalsförhållande, börjar,
- 4) uppgift om att en person har flyttat till ett annat fartyg som tillhör samma arbetsgivare eller övergått till någon annan sjömansbefattning ombord,
- 5) uppgift om att en persons sjömansbefattning på ett fartyg har upphört eller avbrutits på grund av semester, sjukdom, permittering eller kompensationsledighet eller av någon annan sådan orsak utan att arbetsavtals- eller tjänsteförhållandet avbrutits,

6) uppgift om att en persons sjömansbefattning fortsätter efter ett avbrott som avses i 5 punkten, samt

7) uppgift om att arbetsavtals- eller tjänsteförhållandet eller annat avtalsförhållande för en person i en sjömansbefattning upphör.

Sjöfartsverket skall efter att ha fått de uppgifter som avses i 1 mom. föra in dem i sjömansregistret utan ogrundat dröjsmål.

7 §

Fullgörande av redarens anmälningsskyldighet

Redaren eller dennes företrädare skall utan dröjsmål lämna Sjöfartsverket de uppgifter som avses i 6 §, dock senast 14 dagar från arbetsavtals- eller tjänsteförhållandets eller annat avtalsförhållandets början eller slut eller från en händelse som avses i 6 § 1 mom. 4—6 punkten.

Med Sjöfartsverkets samtycke får dock sjömännens tider i sjötjänst meddelas Sjöfartsverket månadsvis. Uppgifter som gäller flottning i inre fart får lämnas Sjöfartsverket en gång per seglationssäsong. Meddelandena får sändas till Sjöfartsverket på elektronisk väg.

8 §

Behandling av uppgifter i sjömansregistret

Sjömansregistret omfattas av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). På behandlingen av personuppgifter i sjömansregistret och på den registrerades rättigheter tillämpas personuppgiftslagen.

Om Sjöfartsverkets rätt att ta ut en avgift för utdrag ur sjömansregistret stadgas i personuppgiftslagen. Avgiften fastställs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

De uppgifter som registrerats i sjömansregistret bevaras i 50 år från registreringen.

9 §

Straffbestämmelse

Den som försummar att fullgöra sin anmälningsskyldighet eller att föra besättningsregister enligt denna lag skall, om inte försummelsen är ringa eller strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för anmälningförseelse som gäller sjömansbefattning dömas till böter.

10 §

Ändringssökande och behörig domstol

I mål som skall behandlas enligt denna lag bestäms den behöriga domstolen enligt 21 kap. i sjölagen.

I beslut av Sjöfartsverket får ändring sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol. I fråga om

ändringssökande gäller i övrigt det som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

11 §

Tillsyn

Sjöfartsverket övervakar att uppgifter lämnas i enlighet med denna lag och att skyldigheten att göra upp ett besättningsregister fullgörs.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs mönstringslagen av den 19 december 1986 (1005/1986) jämte ändringar.

2.**Lag****om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i sjömanslagen av den 7 juni 1978 (423/1978) 4 § och fogas till 77 § ett nytt 3 mom. som följer:

4 §

Arbetsavtalets form och innehåll

Arbetsavtal skall ingås skriftligen, vilket arbetsgivaren skall dra försorg om.

Av arbetsavtalet skall framgå

- 1) arbetsgivarens namn och hemort eller driftställe samt arbetstagarens namn, personbeteckning och hemort,
- 2) den tidpunkt då arbetet inleds,
- 3) en tidsbegränsat avtals längd och grunden för att avtalet ingåtts för viss tid,
- 4) provotiden, om en sådan har avtalats,

5) det fartyg där arbetet utförs när anställningsförhållandet inleds,

6) arbetstagarens behörighet och befattning ombord eller huvudsakliga arbetsuppgifter,

7) det kollektivavtal som skall tillämpas på arbetet,

8) de grunder enligt vilka lönen och andra vederlag bestäms samt lönebetalningsperioden,

9) den ordinarie arbetstiden eller grunden för bestämmande av den,

10) semestern eller grunden för bestämmande av den,

11) uppsägningstiden eller grunden för bestämmande av den, och

12) i fråga om utlandsarbete som varar minst en månad, uppgifter om hur länge arbetet varar, den valuta i vilken penninglön utbetalas, de penningersättningar och naturaförmåner som betalas utomlands samt villkoren för hemförlovning av arbetstagaren.

Om en arbetstagare under avtalets giltighetstid flyttar från ett fartyg till ett annat skall lagen om registrering av fartygsbesättning (/) iakttas.

Arbetsavtal skall upprättas i fyra exemplar, varav arbetstagaren skall få ett, fartygets befälhavare ett och arbetsgivaren två.

När ett arbetsavtal ingås skall arbetstagaren få de uppgifter han eller hon anser nödvändiga i fråga om

- 1) fartygets gällande besiktningsbevis, och
- 2) fartygets fartområde.

77 §

Förtroendemän

En förtroendeman har rätt att av arbetsgivaren få de uppgifter som nämns i 4 § om de arbetstagare som förtroendemannen företräder.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs förordningen av den 12 maj 1995 om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen (783/1995).

Helsingfors den 19 oktober 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Filatov*

2.

Lag**om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjömanslagen av den 7 juni 1978 (423/1978) 4 § och
fogas till 77 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

Arbetsavtalets form

Arbetsavtal skall ingås skriftligen, varom arbetsgivarens skall dra försorg.

Närmare stadganden om ingåendet av avtal och om det förfarande, som därvid skall tillämpas, utfärdas genom förordning.

Föreslagen lydelse

4 §

Arbetsavtalets form och innehåll

Arbetsavtal skall ingås skriftligen, vilket arbetsgivaren skall dra försorg om.

Av arbetsavtalet skall framgå

1) arbetsgivarens namn och hemort eller driftställe samt arbetstagarens namn, personbeteckning och hemort,

2) den tidpunkt då utförandet av arbetet inleds,

3) giltighetstiden för ett avtal för viss tid och grunden för att det ingåtts för viss tid,

4) prøvotiden, om man har avtalat om en sådan,

5) det fartyg där arbetet utförs när anställningsförhållandet inleds,

6) arbetstagarens kompetens och behörighet och befattning ombord eller huvudsakliga arbetsuppgifter,

7) det kollektivavtal som skall tillämpas på arbetet,

8) de grunder enligt vilka lönen och andra vederlag bestäms samt lönebetalningsperioden,

9) den ordinarie arbetstiden eller grunden för bestämmande av den,

10) semestern eller grunden för bestämmande av den,

11) uppsägningstiden eller grunden för bestämmande av den, och

12) i fråga om utlandsarbete som varar minst en månad, uppgifter om hur länge

Föreslagen lydelse

arbetet varar, den valuta i vilken penninglön utbetalas, de penningersättningar och naturaförmåner som betalas utomlands samt villkoren för hemförlovning av arbetstagaren.

Om en arbetstagare under avtalets giltighetstid flyttar från ett fartyg till ett annat skall lagen om registrering av fartygsbesättning (/) iakttas.

Arbetsavtal skall upprättas i fyra exemplar, varav arbetstagaren skall få ett, fartygets befälhavare ett och arbetsgivaren två.

När ett arbetsavtal ingås skall arbetstagaren få de uppgifter han eller hon anser nödvändiga i fråga om

- 1) fartygets gällande besiktningsbevis, och*
- 2) fartygets fartområde.*

77 §

Förtroendemän

—————
En förtroendemän har rätt att beträffande det som anges i 4 § få uppgifter av arbetsgivaren om de arbetstagare som förtroendemannen företräder.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs förordningen av den 12 maj 1995 om ingående av arbetsavtal som avses i sjömanslagen (783/1995).
—————